

Warszawa, dnia 18 września 2025 r.

dr Józef Zych
Sędzia Trybunału Stanu

Uzasadnienie zdania odrębnego do postanowienia
Trybunału Stanu z dnia 18 września 2025 r., sygn. akt TS 1/25

1. Trybunał Stanu w dniu 18 września 2025 r. postanowił umorzyć postępowanie z powodu niemożności podjęcia uchwały wobec niespełnienia ustawowego wymogu kworum Trybunału Stanu
2. Do wyżej wymienionego postanowienia złożyłem na podstawie art. 114 § 1 k.p.k. w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu, zdanie odrębne, kwestionując w całości zapadłe postanowienie.
3. Nie zgadzam się z wydanym postanowieniem i jego uzasadnieniem, przede wszystkim uznając, iż jest ono przedwczesne.
4. W toku rozpatrywania sprawy z wniosku Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej w sprawie podjęcia uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie Przewodniczącego Trybunału Stanu do odpowiedzialności karnej wyłoniło się wiele zagadnień natury prawnej wymagającej zasadniczej wykładni ustawy.
5. Jak wynika z art. 19 ust. 3 ustawy o Trybunale Stanu jeżeli przy rozpatrywaniu sprawy przez Trybunał Stanu wyłoni się zagadnienie prawne wymagające zasadniczej wykładni ustawy, Trybunał może odroczyć rozpatrywanie sprawy i przekazać zagadnienie do rozstrzygnięcia pełnemu składowi Trybunału Stanu.
6. W niniejszym postępowaniu Wiceprzewodniczący Trybunału Stanu Jacek Dubois oraz członkowie Trybunału Stanu Kamila Ferenc, Adam Koczyk, Marek Małecki, Marek Mikołajczyk, Marcin Radwan-Röhrenschef, Przemysław Rosati, Piotr Zientarski i Sabina Grabowska złożyli wnioski i przedstawili stanowiska z których wynika zaistnienie szeregu zagadnień prawnych, które wymagają zasadniczej wykładni ustawy, w szczególności:
 - a) „czy przy podejmowaniu uchwały o wyrażeniu zgody na pociągnięcie członka Trybunału Stanu do odpowiedzialności karnej stosuje się w oparciu o art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu odpowiednio art. 40 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania karnego, czy też przy rozpatrywaniu takiego wniosku ustawa o Trybunale Stanu wyłącza odpowiednie stosowanie art. 40 Kodeksu postępowania karnego”;

b) „czy w przypadku odpowiedniego stosowania art. 40 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania karnego w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu przy podejmowaniu uchwały o wyrażeniu zgody na pociągnięcie członka Trybunału Stanu do odpowiedzialności karnej, wnioski o wyłączenie poszczególnych członków Trybunału Stanu winny być głosowane zbiorczo (en block), czy odrębnie w stosunku do każdego członka Trybunału Stanu oraz czy Trybunał Stanu orzeka wówczas w składzie wynikającym z odpowiednio stosowanego art. 42 § 4 Kodeksu postępowania karnego, czy w składzie wynikającym z art. 19 § 4 ustawy o Trybunale Stanu”.

7. Wobec powyższego uważam, iż dopóki dopóty zagadnienia prawne wymagające zasadniczej wykładni prawa nie zostaną rozpatrzone przez pełny skład Trybunału Stanu - nie powinno być zostać podjęte kwestionowane przeze mnie postanowienie.

8. Jednocześnie uważam, iż na mocy art. 34 § 3 Kodeks postępowania karnego w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu, istniała możliwość rozdzielenia wniosku Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej co do czynu 1 i 2 i osobno co do czynu 3, co powodowałoby, iż wyłączenie sędziów TS na mocy postanowienia Trybunału Stanu z dnia 29 sierpnia 2025 r. dotyczyłoby tylko czynu 3, a tym samym istniałaby możliwość podjęcia uchwały o wyrażeniu bądź też nie wyrażeniu zgody na pociągnięcie Przewodniczącego Trybunału Stanu do odpowiedzialności karnej co do czynu 1 i 2 zawartego we wniosku.

9. Należy podkreślić, że wniosek Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, dotyczy zarzucanych czynów Pierwszej Prezes Sądu Najwyższego a zarazem Przewodniczącej Trybunału Stanu o różnym charakterze. Różny jest, zatem status członków Trybunału Stanu w sprawie dotyczącej Trybunału Stanu a inny dotyczącej Sądu Najwyższego czynu 1 i 2. W przypadku tych dwóch ostatnich wyłączenie od orzekania nie ma żadnych podstaw prawnych. Co więcej takie procedowanie jest sprzeczne z polskim porządkiem prawnym i narusza Konstytucyjne zasady praworządności.

Powoływanie się, zatem na okoliczność, że te czyny objęte są je innym wnioskiem nie rodzi po stronie Trybunału Stanu obowiązku ich łącznego rozpoznawania, lecz obowiązek wnikliwego zbadania wszystkich okoliczności sprawy w pełnym składzie.

10. Postępowanie przed Trybunałem Stanu ma charakter wyjątkowy i specjalny, a zarazem szczególny. Ustawodawca mając świadomość wskazanej wyjątkowości, szczególności, a zarazem specjalnego trybu postępowania przed Trybunałem Stanu, nie zdecydował się na przyjęcie w ustawie o Trybunale Stanu, szczegółowych i kompleksowych przepisów proceduralnych, odsyłając w tym zakresie do przepisów Kodeksu postępowania karnego, które należy stosować odpowiednio. Takie rozwiązanie stwarza szeroką przestrzeń interpretacyjną dla Trybunału Stanu w ramach samodzielności jurysdykcyjnej, ale i również do rozstrzygania zagadnień prawnych, które wyłonią się w toku rozpatrywania sprawy.

11. Rekapitulując moje stanowisko wyrażam przekonanie, iż tego typu zagadnienia prawne powinny być przesądzone *in gremio* przez pełny skład Trybunał Stanu.

dr Józef Zych

[A.W.]

[M.J.]